

Ett skott räcker?

Målet för inskjutning av en jaktstudsare är att vapnet ska sätta första skottet ur en kall och torrdragen pipa där man förväntar sig. Att känna sin bössa är A och O i jakt.

Överslag eller?

Vanligaste skjutavståndet vid inskjutning är älgbanans 80 meter eller skjutbanans 100 meter. Rent ballistiskt finns det ingen anledning att skjuta in ett jaktvapen på så korta avstånd som 80 eller 100 meter. Om vi anser att ca 5 cm som största överslag är hanterligt, då skjuter man in vapnet +5 cm på 100 meter. För att sedan få reda på vilket avstånd kulbanan och siktlinjen möts på kan man läsa ballistiska tabeller eller förslagsvis gå in på Norma's hemsida (www.norma.cc) för att enkelt simulera fram sin kulbana.

Den berömda dubbelälgen som alltid springer i samma hastighet.

Projektilen når sin högsta punkt efter ganska exakt halva bantiden. Projektilens låga vertikala fart där kulbanan är högst gör kulbanan väldigt rak ett stycke. Skjuter jag in en .30-06 laddad med Norma 11,7 grams Oryx med fem centimeters överslag på 100 meter kommer kulbanan att ligga mellan + 4 cm och + 5 cm ända från 69 till 134 meters skjutavstånd. På 200 meters avstånd har projektilen fallit ca 5 cm under siktlinjen. Om jag istället skjuter in vapnet mitt i på 100 meter kommer kulbanan att ligga mellan - 1 cm och +- 0 cm från ca 31 till 116 meters skjutavstånd. Vid 200 meter har projektilen fallit hela 15 cm under siktlinjen. I exemplet har jag antagits att kikarsiktet legat 4 cm ovanför kärnlinjen.

Inskjutning med överslag som inte är större än att man fortfarande kan hålla mitt i målet har man skapat sig en säkerhet mot felbedömning av avståndet. Många skulle förmodligen säga att dom aldrig skulle skjuta på avstånd över 150 meter. Jag håller med så tillsvida att det skulle dom säkert inte gjort om dom vetat hur långt det i verkligheten var. Man behöver definitivt inte vara någon nybörjare för att felbedöma avståndet i där terräng-, ljus- och väderförhållanden varierar.

Vinklar

Det som många inte tänker på när man går från skjutbänken är vinkeln som blir till viltet när man sitter i ett jaktorn. Att sitta plant och skjuta i en skjutbänk och träffa perfekt på 100 meter till att sitta 3-4 meter uppe i ett torn med skjutriktning neråt. Vet du hur stor skillnaden är?

Exempel

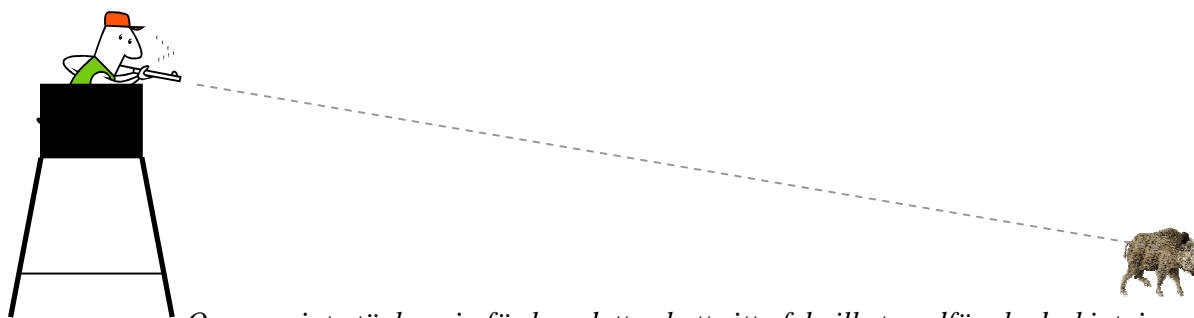
Om vi tar skjutavstånd 200 meter och skjutvinkel 30 grader uppåt eller neråt. Totala kulfallet för exempelkulan är 30 cm på 200 meter, om den skjuts vågrätt. (se www.norma.cc för din kula)

Räkna:

$0,134 * 30\text{cm} = 4\text{ cm}$, kulan kommer att slå 4cm högt på 200 meter vid skjutning i plus eller minus 30 graders vinkel.

+ - 5grader korrigeras med 0,004 * totala kulfallet
+ - 10grader korrigeras med 0,015 * totala kulfallet
+ - 15grader korrigeras med 0,034 * totala kulfallet
+ - 20grader korrigeras med 0,060 * totala kulfallet
+ - 25grader korrigeras med 0,094 * totala kulfallet
+ - 30grader korrigeras med 0,134 * totala kulfallet
+ - 35grader korrigeras med 0,181 * totala kulfallet
+ - 40grader korrigeras med 0,234 * totala kulfallet
+ - 45grader korrigeras med 0,293 * totala kulfallet
+ - 50grader korrigeras med 0,357 * totala kulfallet
+ - 55grader korrigeras med 0,426 * totala kulfallet
+ - 60grader korrigeras med 0,500 * totala kulfallet

Källa: Robbans handladdnings program.

Om man inte tänker sig för kan detta skott sitta fel vilket medför skadeskjutning.

Skjutteknik

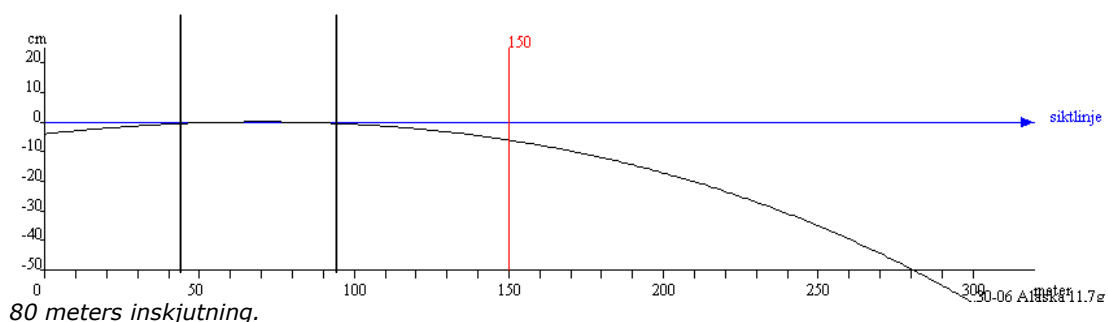
Då inskjutningen är en förberedelse för jakt bör man göra den så fältmässig som möjligt utan att ge alltför stort avkall på en stabil skjutställning. Så bra som man har möjlighet att skjuta från en skjutbänk kommer man sällan kunna prestera under jakt. Sitter man bekvämt i ett skjuttorrn och kan ta stöd för både armar och rygg så får man vara mycket nöjd om man har träffbilder ned mot 3 centimeter oavsett hur tätt bössan slår. Läger man till upphetsning, vind, det okända avståndet och ofta obekväma skjutställningar får man nog räkna sig till de lyckligt lottade om man under jakt kan placera första skottet inom en cirkel på fem centimeter på 100 meter.

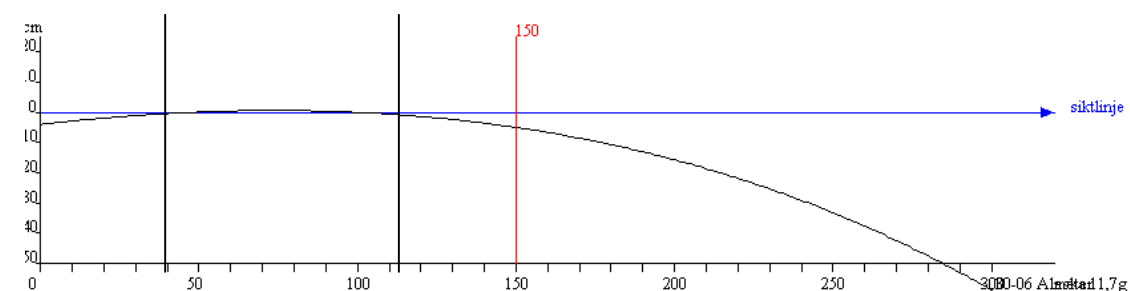
En riktig jägare tränar ofta i olika förhållanden för att känna sin bössa i alla väder.

Här är ballistiken på mina patroner, Alaska .30-06.

Den övre bilden är inskjutning på 80 meter och under på 100 meter. Man kan snabbt se skillnaden på den "flacka" banan dvs man får en längre sträcka med mindre avvikelse. Testa själv på www.norma.cc och testa din ammunition.

80 meters inskjutning.

100 meters inskjutning.

Text och foto: Magnus Ekeros